

แนะนำบทที่ 8

กลุ่มสังคมและการใช้กลไกควบคุมทางสังคม

1. แนวคิด

- 1.1 กลุ่มสังคม หมายถึง ปัจเจบุคคล 2 คนขึ้นไปมารวมกัน และกระทำการโต้ตอบซึ่งกันและกันอย่างมีสำนึกว่าตนมีความสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นสมาชิกกลุ่ม
- 1.2 กลุ่มทางสังคมแบ่งออกเป็นหลายประเภท กลุ่มสังคมจะแตกต่างจาก “จำนวนรวม” และ “ประเภท” หรือ “จำแนกพวก”
- 1.3 กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มปฐมภูมิ จะใช้การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ ส่วนกลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มทุติยภูมิใช้การควบคุมแบบทางการมากกว่าการควบคุมแบบไม่เป็นทางการ

2. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่ออ่านบทนี้จบแล้ว นักศึกษาจะสามารถ

- 2.1 เข้าใจความแตกต่างของกลุ่มสังคมกับจำนวนรวม และจำแนกพวก
- 2.2 บอกลักษณะสำคัญของกลุ่มประเภทต่าง ๆ ได้
- 2.3 อธิบายการใช้กลไกการควบคุมทางสังคมในกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ

บทที่ 8

กลุ่มสังคมและการใช้กลไกควบคุมทางสังคม

กลุ่มสังคม มีความสำคัญมากในทางสังคมวิทยา ทั้งนี้ เพราะการศึกษาสังคมวิทยาเป็นการศึกษาบุคคลในกลุ่ม ซึ่งอาจมีสมาชิก 2 คน หรือมีสมาชิกมากเป็น 30-40 คน จนกระทั่งถึงสังคมทั้งสังคมก็ได้ (บรรพต, 2526 หน้า 49) ถึงแม้ว่ากลุ่มสังคมจะมีชนิดและขนาดต่าง ๆ กันก็ตาม ภายในแต่ละกลุ่มสังคมจะมีองค์ประกอบบางประการคล้าย ๆ กัน องค์ประกอบร่วมเหล่านี้ เป็นองค์ประกอบของการเกิดกลุ่มสังคม

ในทางสังคมวิทยา กลุ่มไม่ใช่เพียงบุคคลจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะเหมือนกัน (เป็นต้นว่า มีผมสีดำเหมือนกัน หรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน) แต่กลุ่มสังคม หมายถึง ปัจเจกบุคคล 2 คนขึ้นไปมารวมกัน และกระทำตอบโต้ซึ่งกันและกันอย่างมีสำนึกว่าตนมีความสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น ๆ ในฐานะที่เป็นสมาชิกกลุ่ม ดังนั้น กลุ่มสังคมจึงไม่ได้เป็นเพียงการรวมตัวของปัจเจกบุคคลหลาย ๆ คน แต่การเกิดกลุ่มสังคมยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ว่าบุคคลที่มารวมกันนั้น ต้องมีการกระทำตอบโต้กันอย่างมีสำนึกว่า ตนเป็นสมาชิกกลุ่มร่วมกันภายใต้แบบแผนความสัมพันธ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ค่อนข้างชัดเจน เช่น ภายใต้แบบแผนความสัมพันธ์ของครอบครัว ภายใต้แบบแผนความสัมพันธ์อย่างเพื่อน ภายใต้แบบแผนความสัมพันธ์ของคนทำงานร่วมกัน เป็นต้น

จากคำจำกัดความข้างต้น เราอาจแยกแยะองค์ประกอบขั้นพื้นฐานของกลุ่มสังคมได้ดังนี้ (วรพล, 2531 หน้า 4-5)

1. ปัจเจกบุคคล
2. การกระทำตอบโต้กันระหว่างปัจเจกบุคคล
3. ความสัมพันธ์ทางสังคม

กลุ่มแตกต่างจาก “จำนวนรวม” และ “ประเภท” หรือ “จำแนกพวก” คือ

จำนวนรวม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มาปรากฏอยู่ในสถานที่และเวลาเดียวกัน แต่ไม่มีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เช่น คนโดยสารรถเมล์คันเดียวกัน คนเดินซื้อของในห้างสรรพสินค้าเดียวกัน และคนนั่งรอในห้องพักผู้โดยสารเครื่องบิน

ประเภทหรือจำแนกพวก ประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งจัดเข้าจำพวกเดียวกัน โดยมีคุณสมบัติและลักษณะบางอย่างร่วมกัน เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ หรือชั้นทางสังคมเหมือนกัน เช่น

- ก. จำนวนนักศึกษาที่มาสักรเรียนคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ข. จำนวนคนที่อายุระหว่าง 20-30 ปี หรือช่วงอายุอื่น

ประเภทของกลุ่มทางสังคม

โดยทั่วไปกลุ่มสังคมแบ่งได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มปฐมภูมิ - กลุ่มทุติยภูมิ

กลุ่มปฐมภูมิ

ความแตกต่างขั้นพื้นฐานในทางสังคมวิทยาระหว่างกลุ่มปฐมภูมิกับกลุ่มทุติยภูมิ คือ กลุ่มที่สมาชิกมีความสนิทสนมกันและมีขนาดเล็กกับอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งมีขนาดใหญ่ และความสัมพันธ์ไม่เป็นส่วนตัว Charles Horton Cooley (1864-1929) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน เป็นผู้ริเริ่มใช้ศัพท์คำว่า “กลุ่มปฐมภูมิ” และนำมาใช้อธิบายกลุ่มที่มีขนาดเล็ก มีความถาวร ใกล้ชิดสนิทสนมกัน และไม่เฉพาะเจาะจง ปัจเจกบุคคลรู้สึกมีความผูกพันทางอารมณ์กับกลุ่มอย่างใกล้ชิด กลุ่มปฐมภูมิสามารถสนองต่อความต้องการส่วนบุคคลได้อย่างกว้างขวาง คูลีย์เรียกกลุ่มดังกล่าวเป็น “ปฐมภูมิ” เพราะกลุ่มนี้มีความสำคัญกับทั้งปัจเจกบุคคลและสังคม เป็นกลุ่มที่บุคคลได้รับการขัดเกลาทางสังคมเบื้องต้น เป็นกลุ่มที่รับผิดชอบมากที่สุดต่อการถ่ายทอดคุณสมบัติต่าง ๆ ซึ่งทำให้คนทุกคนเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ เช่น ภาษาตนเอง จิตใจ สติ กลุ่มปฐมภูมิ เป็นกลุ่มที่ก่อให้เกิดความผูกพันทางอารมณ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งมีความสำคัญต่อสวัสดิภาพโดยทั่วไปของปัจเจกบุคคล กลุ่มดังกล่าวมีความสำคัญต่อสังคมด้วยเช่นกัน คือมีอิทธิพลต่อปัจเจกบุคคลในการมองโลกเช่นเดียวกับสังคม และควบคุมสมาชิกของสังคมให้ดำเนินไปตามทิศทางที่สังคมต้องการ (Charon, 1987 หน้า 75) ครอบครัวยังจัดเป็นกลุ่มปฐมภูมิอันดับแรกของมนุษย์ ต่อมาก็มีกลุ่มเพื่อนเล่น หรือกลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มปฐมภูมิมีการติดต่อแบบเผชิญหน้ากัน การปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นเองโดยไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า และจะเกี่ยวข้องกับบุคคลทั่วทั้งหมด (whole) มากกว่าความสัมพันธ์ในแง่ใดแง่หนึ่ง และความถี่ในด้านความสัมพันธ์ เป็นลักษณะบ่งชี้ถึงลักษณะของกลุ่มปฐมภูมิ คูลีย์เน้นในประเด็นที่ว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์นั้น ปัจเจกบุคคลแต่ละคนจะไม่แยกอยู่ต่างหาก แต่จะพัฒนาความสัมพันธ์ขึ้นในกลุ่มเรียบง่าย ซึ่งมีการเผชิญหน้ากัน (Hess, Markson and stein, 1982 หน้า 88)

ลักษณะสำคัญของกลุ่มปฐมภูมิ

- 1. ความสัมพันธ์เป็นการสนองตอบต่อตัวบุคคลทั่วทั้งหมด อาจเรียกได้ว่า เป็นการมองอีกฝ่ายหนึ่งในแง่มุมที่ “กว้างที่สุด” คือ คำนึงถึงภูมิหลัง คำนึงถึงอุปนิสัยใจคอ คำนึงถึงบุคลิกภาพทั่วทั้งหมด เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตรธิดา

2. การสื่อสารต่อกันเกี่ยวข้องกับอารมณ์หรือความรู้สึก สมาชิกของกลุ่มที่มีปฐม-สัมพันธ์ อาจสื่อสารต่อกันด้วยวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะด้วยการพูดหรือการแสดงกิริยาต่อกัน เป็นความสัมพันธ์ที่มีชีวิตชีวา แต่มีความหมายหรือความสำคัญในเชิงความรู้สึก อาจเรียกได้ว่าเป็นความสัมพันธ์ที่เน้นส่วน “ลึก”

3. ความพึงพอใจเป็นการส่วนตัว การสื่อสารต่อกันในฐานะเป็นสมาชิกของกลุ่มปฐมภูมิ เป็นไปโดยความรู้สึกผูกพันกันเป็นการส่วนตัว ความสัมพันธ์มีได้ถือประโยชน์ทางวัตถุเป็นสำคัญ แต่เน้นเรื่องความพึงพอใจเป็นใหญ่ (บรรพต, 2526 หน้า 163)

กลุ่มทุติยภูมิ (secondary group)

กลุ่มต่าง ๆ ที่มีมากมายในสังคมสมัยใหม่ มีแนวโน้มจะมีขนาดใหญ่ขึ้น มีลักษณะไม่ถาวร กลุ่มดังกล่าวเรียกว่า “กลุ่มทุติยภูมิ”

กลุ่มทุติยภูมิมักมีลักษณะตรงกันข้ามกับกลุ่มปฐมภูมิ กำหนดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์สนมระหว่างสมาชิกซึ่งมีน้อยกว่ามาก กลุ่มทุติยภูมิมักจะมีเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง มีการจัดระเบียบอย่างเป็นทางการ และไม่เป็นส่วนตัว กลุ่มทุติยภูมิมักมีแนวโน้มจะมีขนาดใหญ่กว่ากลุ่มปฐมภูมิ และสมาชิกไม่จำเป็นต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกอื่น ๆ ทั้งหมด มีสมาชิกอีกมากมายที่ไม่รู้จักซึ่งกันและกันเลย คือสมาชิกจะรู้จักเพียงหน้าที่ตำแหน่งในทางสังคมของแต่ละคน ความรู้สึกและพฤติกรรมของสมาชิกที่มีต่อกันถูกกำหนดแบบแผนด้วยสถานภาพและบทบาทของสมาชิกมากกว่าลักษณะทางบุคลิกที่แท้จริงของสมาชิก กลุ่มทุติยภูมิที่มีขนาดใหญ่ และซับซ้อนมากขึ้น จะมีการกำหนดแบบแผนทางสังคมอย่างเห็นได้ชัด และมีรูปแบบเป็นลายลักษณ์อักษร กลุ่มดังกล่าวเรียกว่าองค์การรูปนัยหรือองค์การที่เป็นทางการ (formal organization) องค์การทางธุรกิจเป็นกลุ่มทุติยภูมิที่มีมากที่สุดในบรรดากลุ่มสังคมที่สมาชิกสังกัดอยู่ นอกจากนั้น ก็มีองค์การศาสนา การศึกษา พรรคการเมือง สหภาพแรงงาน ฯลฯ แม้ว่าในสังคมปัจจุบัน จะประกอบด้วยกลุ่มทุติยภูมิเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังมีกลุ่มปฐมภูมิแฝงอยู่ในกลุ่มทุติยภูมิด้วยเสมอ หรือความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิที่ปะปนอยู่กับความสัมพันธ์แบบทุติยภูมินั่นเอง

ลักษณะสำคัญของกลุ่มทุติยภูมิ

1. ขาดความถาวร การเป็นสมาชิกของกลุ่มทุติยภูมิอาจเป็นได้ทั้งระยะสั้น ๆ และระยะยาว เช่น การเป็นทหารเกณฑ์ก็อาจอยู่เพียง 2 ปี หากเป็นทหารอาชีพก็นานกว่านั้นมาก เช่น 30-40 ปี หากเทียบกับการเป็นสมาชิกกลุ่มปฐมภูมิแล้ว โดยส่วนใหญ่แล้วเป็นระยะเวลายาว

2. มีการติดต่อกันแบบผิวเผิน ความสัมพันธ์ของกลุ่มทุติยภูมิไม่เกี่ยวกับตัว

การที่จะดำรงไว้ซึ่งความแตกต่างระหว่าง “เรา” ของกลุ่ม และ “เขา” ซึ่งอยู่ภายนอกกลุ่ม ได้มีการสร้างขอบเขตบางอย่างขึ้นมา เช่น เครื่องแต่งกาย บัตรสมาชิก และเครื่องหมาย ฯลฯ กลุ่มวงในประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีความรู้ดีกว่าตัวเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม มีความจงรักภักดีต่อกัน และต้องการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกลุ่ม กลุ่มวงนอกคือกลุ่มที่สมาชิกกลุ่มวงในไม่ปรารถนาเข้าร่วมกลุ่มและเป็นกลุ่มที่สมาชิกกลุ่มวงในรู้สึกเป็นศัตรูด้วย กลุ่มวงในมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงการยึดถือกลุ่มวงนอก เพราะพวกเขาารู้สึกว่าค่านิยมและเป้าหมายของกลุ่มดังกล่าว แตกต่างจากกลุ่มวงใน

4. Gemeinschaft และ Gesellschaft

นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันชื่อ เฟอร์ดินันท์ ทอนนีส์ (Ferdinand Tonnies) ได้กำหนดมโนทัศน์เกไมน์ชาฟต์ (Gemeinschaft) และเกเซลชาฟต์ (Gesellschaft) เพื่อแสดงความแตกต่างทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม 2 ประเภท ซึ่งคล้ายคลึงกับความสัมพันธ์ของกลุ่มปฐมภูมิและทุติยภูมิมาก ในความหมายทั่วไป Gemeinschaft หมายถึงชุมชน Gesellschaft หมายถึงสังคม ความสัมพันธ์แบบ Gemeinschaft กำหนดขึ้นโดยอาศัยความใกล้ชิด ความสนิทคุ้นเคยกัน ความผูกพันระหว่างบุคคล ให้ความช่วยเหลือต่อกัน มีความเชื่อถือ ไว้วางใจซึ่งกันและกัน คำว่า “ไมน์” (mein) ในภาษาเยอรมันแปลว่า “ของฉัน” คือสภาพใกล้ชิดตัว ดังนั้นจึงมีการให้ความร่วมมือกัน

ส่วนความสัมพันธ์แบบ *Gesellschaft* กำหนดโดยอาศัยการแข่งขันการกระทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ประสิทธิภาพ ความก้าวหน้า และความชำนาญเฉพาะด้าน ทอนนีส์ เชื่อว่า สังคมที่ขยายความเป็นเมือง ทำให้เพิ่มความสัมพันธ์แบบทฤษฎีหรือแบบไม่เป็นกันเองมากขึ้น มุ่งแต่ผลลัพธ์ในเชิงประสิทธิภาพ หรือในเชิงกำไรขาดทุนทุกอย่างเป็นไปอย่างเร่งรีบ เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยและรวดเร็ว โดยไม่คำนึงถึงความมีน้ำใจ หรือคุณค่าทางอารมณ์และโมตรจิตมิตรภาพ

5. กลุ่มอ้างอิง

เป็นศัพท์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้ที่เริ่มใช้ศัพท์คือ เฮร์เบิร์ต ไฮแมน (Herbert Hyman) ในปี ค.ศ. 1942

กลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล โดยใช้เป็นแบบอย่างในการตัดสินใจ และประเมินเกี่ยวกับ “ตนเอง” หรืออัตรา การที่จะประเมินพฤติกรรม การปรากฏของบุคคล ค่านิยม และอื่น ๆ ก็อาศัยการอ้างอิงมาตรฐานบางอย่าง โดยเหตุที่ศัพท์เดิมใช้คำว่า “กลุ่ม” จึงมักเข้าใจกันว่ากลุ่มอ้างอิงหมายถึงกลุ่มคนเท่านั้น แต่คำว่า “กลุ่มอ้างอิง” นี้อาจใช้ในความหมายที่กว้างขวางก็ได้ คือหมายถึง อะไรก็ได้ที่บุคคลยึดถือเป็นมาตรฐานแห่งพฤติกรรม ตัวอย่าง ได้แก่ บุคคลที่มีชื่อเสียง หรือผู้ที่ได้รับการเคารพยกย่อง สุภชาติที่บุคคลยึดถือเป็นต้นอย่าง ไรก็ตาม เท่าที่ใช้กันโดยทั่ว ๆ ไปนั้น กลุ่มอ้างอิงหมายถึง กลุ่มซึ่งบุคคลไม่ได้เป็นสมาชิก (non-membership group) แต่บุคคลนั้นมีความนิยมชมชอบกลุ่มนั้น ๆ เช่น ชอบวัตถุประสงก์ ชอบวิธีการดำเนินงาน นโยบาย และพยายามที่จะปฏิบัติเลียนแบบเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น กลุ่มอ้างอิงจึงมีอิทธิพลต่อบุคคลมากในส่วนที่เกี่ยวกับค่านิยม เจตคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมต่าง ๆ (บรรพต, 2526 หน้า 159-160)

กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มปฐมภูมิ

กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มปฐมภูมิ มักจะใช้การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ โดยสมาชิกของกลุ่มจะมีปฏิริยาต่อการกระทำของสมาชิกแต่ละคน หากสมาชิกทำให้บุคคลอื่นโกรธหรือรำคาญ บุคคลดังกล่าวจะแสดงความไม่พอใจด้วยการหัวเราะ เยาะเย้ย วิพากษ์-วิจารณ์ หรือการเนรเทศ หากสมาชิกแสดงพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับ ก็มีโอกาสดำรับการยกย่อง ชมเชย หรือรางวัล นอกจากนี้ อาจใช้การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ ที่เกิดจากแรงผลักดันจากกลุ่มคนเท่าเทียมกัน หรือกลุ่มเพื่อนด้วย เนื่องจากคนเราส่วนมากให้ความสำคัญกับการยินยอมหรือเห็นพ้องของเพื่อน ๆ และสมัครพรรคพวก หากปัจเจกบุคคลคาดหวังที่จะดำรงอยู่ในกลุ่มเป็นระยะเวลาชานาน และต้องการติดต่อกับกลุ่มบ่อย ๆ แล้ว ความปรารถนาที่จะได้รับการยอมรับและสถานภาพภายในกลุ่ม มีอิทธิพลมากที่สุด สำหรับการใช้แรงผลักดัน

ของกลุ่มให้บุคคลปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มโดยทั่วไปจะตั้งข้อสังเกตได้ว่า สมาชิกใหม่ของกลุ่มจะปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มด้วยความระมัดระวัง และมีความจงรักภักดีมากกว่าสมาชิกเก่า ผู้ที่รู้สึกว่าได้รับการยอมรับน้อยที่สุด คือ ผู้ที่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานของกลุ่มอย่างเข้มงวดที่สุด เพราะการปฏิบัติตามอย่างเข้มงวด เป็นวิธีที่จะให้ได้มาซึ่งการยอมรับและสถานภาพภายในกลุ่ม ในขณะการปฏิเสธ ก็คือการไม่ยอมปฏิบัติตามนั่นเอง (Horton and Hunt, 1980 หน้า 119-120)

ในสังคมดั้งเดิมส่วนมากประกอบด้วยกลุ่มปฐมภูมิ ซึ่งการกระทำผิดอย่างรุนแรงของสมาชิกมีน้อยมาก สมาชิกที่ต้องการดำรงอยู่ในกลุ่ม จะต้องดำเนินไปตามครรลองของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก การลงโทษสำหรับการไม่ยอมทำตามอย่างรุนแรง ทำให้สมาชิกที่ได้รับโทษดังกล่าวไม่อาจดำรงอยู่ในสังคมได้ เช่น พวกเอสกิโมแถบขั้วโลกเหนือ ใช้การเยาะเย้ยเป็นการควบคุมทางสังคม บุคคลที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมจะถูกเยาะเย้ยอย่างไม่ปราณี ฯลฯ

กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มทุติยภูมิ

ดังได้กล่าวมาแล้วว่า กลุ่มปฐมภูมิใช้การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ แต่กลุ่มทุติยภูมิซึ่งมีมากในสังคมสมัยใหม่ ได้กำหนดการควบคุมแบบทางการ เพื่อจัดการกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน การควบคุมแบบทางการจะเกี่ยวข้องกับตำรวจและระบบความยุติธรรม รวมถึงศาล เรือนจำ โรงพยาบาลประสาท สถานที่อบรมความประพฤติ และตัวแทนสังคมสงเคราะห์ต่างๆ กลไกการควบคุมแบบทางการมีความจำเป็น เพราะเหตุว่าธรรมชาติของกลุ่มทุติยภูมินี้มีขนาดใหญ่ และมีความไม่เป็นส่วนตัว อย่างไรก็ตาม กลไกการควบคุมแบบไม่เป็นทางการก็ยังคงมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน เพราะปัจเจกบุคคลไม่ปรารถนาการดูถูกเหยียดหยามหรือการเยาะเย้ยจากคนอื่น แต่หากเปรียบเทียบการใช้กลไก 2 ประเภทในกลุ่มทุติยภูมิ จะพบว่า การควบคุมแบบไม่เป็นทางการมีผลกระทบน้อยกว่า ในขณะที่การควบคุมแบบทางการ เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มทุติยภูมิ

ดร.พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิ์พงษ์ (2526 หน้า 198-199) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการควบคุมแบบเป็นทางการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การให้นิยามความเบี่ยงเบน ปรากฏอย่างชัดเจนที่สุดในตัวบทกฎหมาย ซึ่งเป็นเครื่องแสดงการยอมรับบรรทัดฐานที่สมาชิกของสังคม มีความเห็นพ้องต้องกัน ดังนั้นสมาชิกในสถานิตบัญญัติจึงมีภาระหน้าที่หลักใหญ่ในการตัดสินเกี่ยวกับสภาวะศีลธรรมอันดีของประชาชน การตัดสินของสมาชิกกลุ่มนี้ไม่เพียงใช้กับนิยามว่า พฤติกรรมอะไรที่ถือว่าเป็นอาชญากรรม หรือการประพฤตินั้น แต่ยังรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมแบบอื่น ๆ

เช่น ประชาชนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่างที่ถือว่าสำคัญ และ/หรือ อาจคุกคามความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ถ้าหากไม่มีการควบคุม จะต้องได้รับใบอนุญาตจากรัฐเสียก่อน เช่น ผู้ที่จะขับรถ ขายอาหาร ยา หรือมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองหรือผู้ที่จะเป็นทนายความ หรืออยู่ในอาชีพบางประเภท เช่น หมอ พยาบาล จะต้องได้รับการอนุญาตจากสมาคมอาชีพนั้น ๆ เสียก่อน เป็นต้น

2. **การสืบสวนผู้เบี่ยงเบน** เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเช่นกัน ในกระบวนการควบคุมแบบเป็นทางการ การสืบสวนเป็นหน้าที่หลักอันหนึ่งของตำรวจหรือเจ้าพนักงานสอบสวน ในบางกรณีการสืบสวนเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนอาจจะยากลำบาก ไม่เพียงแต่เฉพาะในกรณีผู้เบี่ยงเบนแบบปกปิด ซึ่งอาจจะไม่มีใครค้นพบ แต่ในกรณีอาชญากรรมบางประเภท เช่น การข่มขืน ซึ่งยากต่อการชี้ตัวอย่างชัดเจนเพราะว่า ผู้เสียหาย หรือ “เหยื่อ” อาจมีความลังเลใจที่จะร่วมมือในการสืบสวน เป็นต้น

3. **การตัดสินใจควบคุม** เป็นขั้นตอนต่อจากการสืบสวนความเบี่ยงเบน กระบวนการพิจารณาคดีจะดำเนินไปเพื่อตัดสินว่า บุคคลผู้ต้องสงสัย บริสุทธ์หรือมีความผิดจริง และถ้าจริงควรลงโทษแบบใด และรุนแรงแค่ไหน จึงจะเหมาะสมสำหรับความผิดประเภทนั้น ๆ ในขั้นตอนนี้ ประเด็นที่สำคัญที่สุดอันหนึ่งก็คือ การเสี่ยงต่อความยุติธรรมในการตัดสินคดีอย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปในกระบวนการพิจารณาคดีของศาลจะถือว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ มีการตั้งทนายแก้ต่างสำหรับจำเลย รวมทั้งกลไกอื่น ๆ เพื่อให้แน่ใจว่า การตัดสินของศาลเป็นไปตามมาตรฐานของนิตินัยและกระบวนการแห่งกฎหมาย

4. **การวินิจฉัย** มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับการตัดสินใจควบคุมและอาจถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินนั้น ๆ ในขั้นตอนนี้เป็นการพยายามที่จะตัดสินว่า จำเลยเจตนากระทำผิดนั้น ๆ หรือไม่ และจำเลยมีส่วนรับผิดชอบในสิ่งที่เขากระทำหรือไม่ เช่น ผู้พิพากษาต้องทำการประเมินเจตนาของจำเลย โดยการตัดสินว่า การกระทำนั้น ๆ มีการวางแผนล่วงหน้าหรือกระทำโดยฉุกละหิมะ หรือกระทำโดยไม่เจตนา เป็นต้น นอกจากนี้ ถ้าหากมีการอุทธรณ์ว่าจำเลยบริสุทธิ์เนื่องจากสติฟั่นเฟือน ศาลจะต้องประเมินตัดสินว่า จำเลยมีสติฟั่นเฟือนหรือปกติ ซึ่งอาจต้องอาศัยคำวินิจฉัยของแพทย์ประกอบการพิจารณาด้วย

5. **การจัดการกับผู้กระทำผิด** เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการควบคุม ลักษณะที่แท้จริงของการจัดการผู้กระทำผิดขึ้นอยู่กับว่า หน่วยการควบคุมทางสังคมแบบเป็นทางการนั้น ๆ ยึดแนวทางที่เน้นการลงโทษผู้ละเมิดและการกักขังคุมขัง หรือเน้นการอบรมผู้กระทำผิด เพื่อให้สามารถกลับไปเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป การจัดการกับผู้ละเมิดอาจจะมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่การตักเตือนไปจนถึงการลงโทษแบบต่าง ๆ เช่น ปรับ ส่งให้แพทย์

รักษา ภาคทัศน์ จำขง และอื่น ๆ เป็นต้น

การควบคุมแบบทางการที่ใช้ในกลุ่มทุติยภูมิจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มปฐมภูมิ รางวัลหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ประดับในโอกาสต่างๆ จะมีความหมายมากขึ้น ถ้าได้รับการชมเชยจากครอบครัวหรือกลุ่ม การปรบมือจากพรรคพวก เพื่อนสนิทที่สามารถเห็นพิธีการรับมอบสิ่งดังกล่าว ภายในกลุ่มทุติยภูมิซึ่งมีขนาดใหญ่และ ลักษณะความไม่เป็นส่วนตัว มักจะปรากฏกลุ่มปฐมภูมิที่ประสานกันอย่างใกล้ชิดเกิดขึ้นมากมาย เป็นต้นว่า พรรคเล็ก ๆ ภายในกองทัพ หรือคณะบุคคลทำงาน กลุ่มหนึ่งภายในบริษัท กลุ่มปฐมภูมิเหล่านี้สามารถจะสนับสนุนการควบคุมแบบทางการในกลุ่มทุติยภูมิ หรืออาจจะทำลายได้เช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีอิทธิพลอย่างมากต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มทุติยภูมิอย่างมาก

ในการพิจารณาถึงการควบคุมพฤติกรรม สมาชิกของกลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ กลุ่มปฐมภูมิมิแนวโน้มที่จะอดกลั้นต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของสมาชิกมากกว่ากลุ่มทุติยภูมิ เช่น ครอบครัวมักปิดบังปัญหาของสมาชิกที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือยาเสพติดให้โทษ อย่างไรก็ตาม กลุ่มปฐมภูมิแต่ละกลุ่มก็กำหนดแนวทางบางประการไว้ ควบคุมสมาชิก และจะใช้การบังคับใช้เชิงนิเสธ หากใช้วิธีอื่นไม่ได้ผล โดยทั่วไปไม่ค่อยใช้การลงโทษมากเท่ากลุ่มทุติยภูมิ ส่วนกลุ่มทุติยภูมิมิแนวโน้มจะใช้การบังคับใช้แบบทางการ เช่น การไล่ออก ในกรณีสมาชิกที่ยื่นกรานจะละเมิดบรรทัดฐานที่ต้องยึดถืออย่างเข้มงวด เช่น กองทัพปลดทหารที่ละเมิดกฎข้อบังคับ ฯลฯ แม้ว่ากลุ่มปฐมภูมิจะอดกลั้นต่อพฤติกรรมของสมาชิกได้มากกว่ากลุ่มทุติยภูมิมิก็ตาม แต่โดยปกติสมาชิกของกลุ่มปฐมภูมิมิแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามบรรทัดฐานอย่างเคร่งครัดมากกว่าสมาชิกของกลุ่มทุติยภูมิ ทั้งนี้ เพราะสมาชิกเห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกในกลุ่มปฐมภูมิ รวมทั้งความผูกพัน ระหว่างบุคคล อย่างแน่นแฟ้น ส่วนความเป็นสมาชิกของกลุ่มทุติยภูมิมิถูกประเมินในทำนองที่ว่าทำอะไรให้กับบุคคลในกลุ่มได้บ้างเป็นส่วนมาก ไม่ใช่เพราะความผูกพันทางอารมณ์อย่างลึกซึ้ง แต่อย่างใด เพราะเหตุที่การเป็นสมาชิกภายในกลุ่มปฐมภูมิเป็นที่พึงปรารถนา ทำให้สมาชิกของกลุ่มมิได้เต็มใจเสี่ยงต่อการไล่ออก ด้วยสาเหตุของพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานของสังคมหรือกลุ่ม มากกว่าสมาชิกในกลุ่มทุติยภูมิ (Tischler and Whitten, 1983 หน้า 170)

การควบคุมขององค์การและผู้นำ

ทุก ๆ องค์การจำเป็นต้องควบคุมพฤติกรรมของสมาชิก แต่ไม่ใช่ควบคุมพฤติกรรมทุกอย่างเสมอไป เป็นการควบคุมพฤติกรรมบางอย่าง การควบคุมมีความจำเป็นน้อยมาก หากความต้องการของสมาชิกสอดคล้องกับความต้องการขององค์การ แต่บางครั้งความ

สอดคล้องระหว่างปัจเจกบุคคลและองค์การ เป็นสิ่งที่หายาก ตามปกติองค์การจะให้รางวัลกับผู้ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ และลงโทษผู้ที่ไม่ทำตามกฎระเบียบ องค์การเป็นกลุ่มทางสังคมที่กำหนดขึ้นมาเอง และได้วางแผนไว้ก่อน ไม่เหมือนกับกลุ่มทางสังคมตามธรรมชาติ เช่น กลุ่มครอบครัว และกลุ่มเชื้อชาติ องค์การต่าง ๆ จึงไม่อาจเชื่อว่า การควบคุมทางสังคมแบบไม่เป็นทางการ จะทำให้สมาชิกทำงานให้กับองค์การได้ จึงต้องอาศัยเครื่องกระตุ้นเพิ่มเข้ามา องค์การพยายามให้สมาชิกทำตามความต้องการขององค์การได้หลายวิธี

จากการวิเคราะห์ของ Amital Etzioni องค์การใช้การควบคุม 3 ประเภท คือ การควบคุมทางกายภาพ วัตถุ และสัญลักษณ์ วิธีการควบคุมทางกายภาพ ครอบคลุมถึงกลไกต่าง ๆ เป็นต้นว่า ปีน แต้ การใส่กุญแจ เรียกว่า การใช้อำนาจการบังคับ (coercive power) วัตถุ หมายถึง การควบคุมที่ประกอบด้วยรางวัล เช่น สินค้า การบริการ หรือเงิน หากใช้การควบคุมด้วยวัตถุ เรียกว่า อำนาจที่ใช้ผลประโยชน์ (utilitarian power) ประการสุดท้าย คือ วิธีการควบคุมโดยอาศัยรางวัลในรูปแบบของความนับถือ เกียรติยศ ความรัก และการยอมรับ การใช้วิธีการควบคุมด้วยสัญลักษณ์ ถือว่าเป็นการใช้อำนาจในทางกฎเกณฑ์หรือมาตรฐาน (normative power) องค์การที่มีความแตกต่างกัน มักจะใช้อำนาจประเภทต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ตัวอย่าง เช่น เรือนจำ มีรากฐานมาจากการบังคับ โรงงานอยู่บนฐานของการใช้ผลประโยชน์ และโบสถ์มีพื้นฐานของกฎเกณฑ์ นักโทษจะถูกใส่กุญแจ คนงานได้รับค่าจ้าง และสมาชิกของโบสถ์ได้รับการกล่าวขอบคุณ และสวดมนต์แผ่ส่วนกุศลให้ด้วย จึงแบ่งองค์การออกเป็นประเภทที่ใช้การบังคับ ผลประโยชน์ หรือบรรทัดฐาน

อำนาจที่กระตุ้นให้เกิดความผูกพันมากเท่าใด จะมีผลทำให้สมาชิกของกลุ่มเกิดความแปลกแยกน้อยลงเพียงนั้น ความแปลกแยกคือการหมดความเชื่อถือและความสนใจในมาตรฐานไปสู่เป้าหมายที่บุคคลกำลังมุ่งมั่นอยู่

อำนาจที่ใช้บรรทัดฐาน กระตุ้นให้เกิดความผูกมัดมากกว่าอำนาจที่ใช้ผลประโยชน์ และอำนาจที่ใช้ผลประโยชน์กระตุ้นให้เกิดความผูกพันมากกว่าอำนาจการบังคับ ความแปลกแยกจะเป็นไปในแบบแผนที่ตรงกันข้ามกัน นักโทษจะเกิดความรู้สึกแปลกแยกมากที่สุด และมีความผูกพันน้อยที่สุด คนงานในโรงงานจะอยู่กึ่งกลาง และสมาชิกของโบสถ์จะเกิดความแปลกแยกน้อยที่สุด และมีความผูกพันมากที่สุด

องค์การที่ใช้การบังคับมากเท่าใด พนักงานในองค์การจะเชื่อถืออำนาจส่วนบุคคลที่ใช้ควบคุมสมาชิกขององค์การน้อยเพียงนั้น ดังนั้น นักโทษเชื่อฟังผู้คุมเรือนจำ ไม่ใช่เพราะคุณสมบัติส่วนบุคคล แต่เนื่องจากทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับ ผู้นำนักโทษที่ไม่เป็นทางการจะเป็นผู้นำที่แท้จริงในเรือนจำ เนื่องจากคุณสมบัติส่วนบุคคล ในทางตรงกันข้าม สมาชิกของ

องค์การที่ยึดถือกฎเกณฑ์ เช่น โบสถ์ ใช้อำนาจส่วนบุคคล เป็นทรัพยากรที่สำคัญ พระชาวาปารัสได้รับการคัดเลือกโดยอาศัยพื้นฐานจากความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจเป็นเกณฑ์ และอาจจะได้รับการฝึกฝนในด้านการโน้มน้าวจิตใจมากขึ้น พระที่ปราศจากอำนาจส่วนบุคคล อาจจะโอนไปในตำแหน่ง (ซึ่งใช้การควบคุมเล็กน้อย) งานที่ต้องใช้ความรู้ เป็นต้น

โรงพยาบาลเป็นองค์การที่กำหนดขึ้นโดยอาศัยบรรทัดฐาน หมอต้องซักชวนหรือโน้มน้าวคนไข้ให้เชื่อฟังคำสั่งด้วยความเต็มใจ ในขณะที่หมอยู่ข้างเตียงคนไข้ หรือการใช้อำนาจซักชวน หรือจูงใจนั้นมีความสำคัญมาก เพราะหมอไม่ได้มีอำนาจในการบังคับ และคนไข้ก็ไม่มีโอกาสที่จะตัดสินใจได้ว่า หมอมีความสามารถหรือไม่ คำสั่งของหมอที่มีความเชี่ยวชาญไม่อาจทำให้คนไข้ปฏิบัติตามได้ หากคำสั่งนั้นมีลักษณะเป็นเพียงคลื่นเสียง

องค์การที่มีรากฐานมาจากการใช้บรรทัดฐาน มักจะประสบความสำเร็จในการดำรงไว้ซึ่งอำนาจอันชอบธรรมของผู้นำที่เป็นทางการบ่อยครั้ง ในทางตรงกันข้าม องค์การที่ใช้การบังคับมักจะพบว่า การควบคุมทางสังคมหลุดไปอยู่ในมือของผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งในภาวะเช่นนี้พนักงานขององค์การก็ต้องปฏิบัติตัวให้เหมาะสม องค์การที่เน้นผลประโยชน์มักจะกระจายการควบคุมในหมู่เจ้าหน้าที่ขององค์การ และผู้นำไม่เป็นทางการของคนงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ที่คนงานรู้สึกเกิดความแปลกแยก และถูกบังคับ ผู้นำไม่เป็นทางการต้องควบคุมการกระทำที่แสดงออกถึงความรู้สึกทั้งหมด และการกระทำอีกมากมายที่จะใช้เป็นเครื่องมือ (เช่น การทำงานเป็นชิ้น) (Spencer and Inkeles, 1928, p. 169-172)

ประเภทขององค์การแบบราชการ	ประเภทการควบคุม	ความผูกพัน/ความแปลกแยก
การบังคับ	วิธีการควบคุมทางกายภาพ ได้แก่ ปืน การใส่กุญแจ	ความผูกพันต่ำ ความแปลกแยกสูง
ผลประโยชน์	วิธีการควบคุมทางวัตถุได้- แก่ เงิน บริการต่าง ๆ	ความผูกพันปานกลาง ความแปลกแยกปานกลาง
บรรทัดฐาน	วิธีการควบคุมโดยสัญลักษณ์ ได้แก่ ความเชื่อถือ เกียรติ- ยศ ชื่อเสียง ความรัก การยอมรับ การชักจูง	ความแปลกแยกต่ำ ความผูกพันสูง

ทางเลือกในการควบคุม

แบบแผนในการควบคุม 3 รูปแบบ คือ การบังคับ ผลประโยชน์ และบรรทัดฐาน ซึ่ง เป็นวิถีทางในการประสานกิจกรรมของสมาชิกในองค์การ เพื่อองค์การสามารถบรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม มีวิธีอื่นที่จะทำให้แน่ใจว่า สมาชิกจะให้ความร่วมมือตามแผนการที่กำหนดไว้ ทางเลือกในการควบคุมประการหนึ่งคือ การคัดเลือก อีกทางหนึ่งคือการขัดเกลาทางสังคม

องค์การที่สามารถเลือกเฟ้นจากการคัดเลือกสมาชิก จะใช้เวลาและความพยายาม ในด้านการควบคุมน้อยลง องค์การที่ใช้การบังคับ มักไม่อาจจะปฏิเสธบุคคลที่ส่งมายังองค์การ ดังกล่าวได้เลย และทำให้องค์การเหล่านั้นต้องให้ความสนใจต่อปัญหาการควบคุมอย่างมาก

ทางเลือกในการควบคุมประการที่สอง คือ การขัดเกลาทางสังคม กระบวนการขัดเกลา ทางสังคมมีประสิทธิภาพมากเท่าไร ความจำเป็นในการควบคุมมีน้อยเพียงนั้น อย่างไรก็ตาม กระบวนการขัดเกลาทางสังคมเอง ก็มีผลจากการนำวิธีการควบคุมมาใช้ ตัวอย่างเช่น องค์การ ที่มุ่งการบังคับ เป็นต้น ไม่สามารถขัดเกลาสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการบังคับ กระบวนการขัดเกลาส่วนใหญ่ประกอบด้วยการเรียนรู้เพื่อจะปฏิบัติในสิ่งที่ควรปฏิบัติ การ เรียนรู้เพื่อที่จะแสดงบทบาทซึ่งจะถูกจัดหาให้แสดง เป็นต้น กระบวนการขัดเกลาทางสังคมทำ หน้าที่ได้ดีที่สุด เมื่อบุคคลทำด้วยความเต็มใจแทนที่การต่อต้าน หากบังคับให้คนกระทำบาง อย่าง เป็นผลให้คนมีแนวโน้มไม่ชอบการกระทำดังกล่าว

องค์การที่มุ่งให้ผลประโยชน์คาดหวังให้องค์การอื่น เป็นต้นว่าโรงเรียน และมหา วิทยาลัย ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคมให้แก่สมาชิกเพื่อตนเอง องค์การที่มุ่งให้ได้ประโยชน์ สามารถเลือกลักษณะบุคคลที่เป็นสมาชิกได้รับการขัดเกลาทางสังคมมาแล้ว สถาบันการศึกษา ทางการแพทย์มีแนวโน้มที่จะเลือกนักศึกษาที่เรียนมาทางอายุรแพทย์ เพราะพวกเขาได้รับการ ขัดเกลาทางสังคมมาส่วนหนึ่งแล้ว และสิ่งนี้ทำให้ภาระของสถาบันการศึกษาทางการแพทย์ น้อยลง นักศึกษาดังกล่าวได้รับการถ่ายทอดบรรทัดฐานและทัศนคติทางอาชีพแล้ว ท้ายสุด องค์การที่ยึดถืออำนาจทางบรรทัดฐานบางประการ จะประสบความสำเร็จมากที่สุด ในการขัด- เกลาทางสังคมแก่สมาชิก

บทสรุป

กลุ่มสังคม มีความสำคัญมากในทางสังคมวิทยา เพราะการศึกษาสังคมวิทยา เป็น การศึกษาบุคคลในกลุ่ม

ในทางสังคมวิทยา กลุ่มสังคม หมายถึงปัจเจกบุคคล 2 คนขึ้นไปมารวมกัน และ กระทำการโต้ตอบซึ่งกันและกันอย่างมีสำนึกว่าตนมีความสัมพันธ์ร่วมกับคนอื่น ๆ ในฐานะ ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม

กลุ่มสังคมแตกต่างจาก “จำนวนรวม” และ “ประเภท” หรือ “จำแนกพวก”
จำนวนรวม หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่มาปรากฏอยู่ในสถานที่และเวลาเดียวกัน
แต่ไม่มีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ประเภทหรือจำแนกพวก ประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งซึ่งจัดเข้าจำพวกเดียวกัน
โดยมีคุณสมบัติและลักษณะบางอย่างร่วมกัน เช่น เพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ

กลุ่มสังคมแบ่งได้หลายประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ-กลุ่มทุติยภูมิ กลุ่มที่เป็นสมาชิก
สมัครใจ กลุ่มที่เป็นสมาชิกไม่สมัครใจ กลุ่มวงใน-กลุ่มวงนอก ฯลฯ

กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มปฐมภูมิ มักจะใช้การควบคุมแบบไม่เป็นทางการ
เช่น การเยาะเย้ย วิพากษ์วิจารณ์ การยกย่อง ชมเชย

กลไกควบคุมทางสังคมในกลุ่มทุติยภูมิ ใช้การควบคุมแบบทางการ แต่กลไกการ
ควบคุมแบบไม่เป็นทางการก็ยังคงใช้ด้วยเช่นกัน แต่มีผลน้อยกว่า การควบคุมแบบทางการที่
ใช้ในกลุ่มทุติยภูมิจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด หากได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มปฐมภูมิ

ในการวิเคราะห์ของ Amitai Etzioni องค์การใช้การควบคุม 3 ประเภท คือ การควบคุม
ทางกายภาพ วัตถุ และสัญลักษณ์

ตัวอย่างคำถามบทที่ 8

1. กลุ่มสังคมหมายถึงอะไร แตกต่างจากจำนวนรวม และจำแนกพวกอย่างไร
2. กลุ่มปฐมภูมิ มีลักษณะแตกต่างจากกลุ่มทุติยภูมิอย่างไร
3. Gemeinschaft หมายถึงอะไร Gesellschaft หมายถึงอะไร ความสัมพันธ์แบบ Gemeinschaft แตกต่างจากความสัมพันธ์แบบ Gesellschaft อย่างไร
4. กลุ่มอ้างอิง หมายถึงอะไร ตัวอย่างกลุ่มอ้างอิงมีอะไรบ้าง
5. กลุ่มปฐมภูมิใช้กลไกการควบคุมทางสังคมประเภทใด และกลุ่มทุติยภูมิใช้กลไกการควบคุมทางสังคมประเภทใด
6. จงเปรียบเทียบการใช้กลไกการควบคุมพฤติกรรมสมาชิกในกลุ่มปฐมภูมิ และกลุ่มทุติยภูมิ
7. การควบคุมแบบทางการมีขั้นตอนอะไรบ้าง